

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/41

T.C.
YARGITAY
22. Hukuk Dairesi

Esas No. 2016/18529
Karar No. 2019/9393
Tarihi: 22.04.2019

- FAZLA ÇALIŞMA
- BELGELERE DAYALI HESAPLANAN FAZLA ÇALIŞMADAN TAKTİRİ İNDİRİM YAPILMAYACAĞI
- TANIK ANLATIMINA DAYALI FAZLA ÇALIŞMALARDA ÖNCE ÖDENEN FAZLA ÇALIŞMALARIN MAHSUP EDİLİP KALAN TUTARDAN TAKTİRİ İNDİRİMİN YAPILMASININ GEREKMEŞİ

ÖZETİ: Fazla çalışma ücretlerinin uzun bir süre için hesaplanması ve miktarın yüksek çıkması halinde Yargıtayca son yıllarda dosya kapsamına uygun oranda indirim yapılması gerektiği istikrarlı uygulama halini almıştır. Ancak fazla çalışmanın tanık anlatımları yerine yazılı belgelere ve işveren kayıtlarına dayanması durumunda böyle bir indirimle gidilmemektedir. Aynı ilkeler ulusal bayram genel tatil ücreti için de geçerlidir. Somut uyuşmazlıkta, tanık anlatımlarına dayalı olarak hesaplanan fazla çalışma ve ulusal bayram genel tatil ücreti alacaklarından, yapılan ödemeler mahsup edilmiştir. Ardından bu yöntemle hesaplanan miktarlara taktiri indirim uygulanmıştır. Yukarıdaki ilke kararı doğrultusunda tanık beyanı ile ispatlanan fazla çalışma ve ulusal bayram genel tatil ücreti alacaklarından öncelikle uygun oranda indirim yapılmalı, indirim sonrasında geriye kalan kısım üzerinden mahsup gerçekleştirilmelidir. İndirimsiz hesaplanan tutar üzerinden mahsup işlemi yapılması hatalıdır. Yine mahsup işlemi sırasında bordrolarda

toplu iş sözleşmesi gereği fazla çalışma ücretine ilişkin yapılan ödemelerin denetime açık şekilde gösterilerek değerlendirilmemiş olması hatalıdır

DAVA: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizden incelenmesi davalılar vekilleri tarafından istenilmekle, temyiz taleplerinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, müvekkilinin ... Belediye Başkanlığı bünyesinde itfaiye eri olarak çalışmaya başladığını, 25.08.2014 tarihine kadar yirmidört saat çalışma yirmidört saat dinlenme şeklinde, bu tarihten sonra yirmidört saat çalışma kırksekiz saat dinlenme usulü ile çalıştığını; fazla çalışma, hafta tatili ve ulusal bayram genel tatil ücreti alacaklarının ödenmediğini belirterek anılan alacakların hüküm altına alınmasını talep etmiştir.

Davalının Cevabının Özeti:

Davalı vekili, davanın reddini savunmuştur.

Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece toplanan kanıtlar ve bilirkişi raporuna dayanılarak davanın kısmen kabulüne verilmiştir.

Temyiz:

Karar, süresi içerisinde davalılar vekilleri tarafından temyiz edilmiştir.

Gerekçe:

1-Dosyadaki yazılara, toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre davalıların aşağıdaki bentlerin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2-Taraflar arasındaki uyumsuzluk fazla çalışma ve ulusal bayram genel tatil ücreti alacaklarının hesaplanması konusundadır. Dosya içeriğine göre davacı 31.03.2014 tarihine kadar ... Belediye Başkanlığı bünyesinde itfaiye çavuşu olarak çalışırken bu tarihten sonra 6360 Sayılı Kanun'un geçici 1/8. maddesi gereğince komisyon kararı ile ... Büyükşehir Belediyesine devredilmiştir. Mahkemece hükme esas alınan bilirkişi raporunda, 28.11.2009 ile 28.11.2014 dava tarihi arasındaki alacaklar hesaplanarak hüküm altına alınmıştır. Hesaplamaya konu dönemde yürürlükte bulunan, ... Belediyesi ile Hizmet İş sendikası arasında imzalanan Toplu İş Sözleşmelerinin fazla çalışma ücretine ilişkin 51. maddesinde, fazla çalışmaların normal saat ücretinin %100 fazlası ile ödeneceği; 53. maddesinde ulusal bayram genel tatil günlerinde çalıştırılan işçilere kendi yevmiyeleri hariç ilave 3 yevmiye verileceği düzenlenmiştir. ... Büyükşehir Belediyesi ile Belediye-İş Sendikası arasında 01.01.2014-31.12.2015 tarihleri arasında yürürlükte bulunmak üzere imzalanan Toplu İş Sözleşmesinin 45. maddesinde ise, normal iş günlerinde yapılan fazla çalışmalarda ücretlerin %90 zamlı ödeneceği; 47. maddesinde, ulusal bayram

genel tatil günlerinde çalıştırılan işçilere kendi yevmiyeleri hariç ilave 2 yevmiye verileceği düzenlenmiştir. Anılan Toplu İş Sözleşmesi 5/b maddesinde, imza tarihinden sonra üye olanların üyeliklerinin taraf işçi sendikasıca, işverene bildirildiği tarihten itibaren toplu sözleşme haklarından tam olarak yararlanabileceği düzenlenmiştir.

Davacı, ... Belediye Başkanlığı ile Hizmet-İş Sendikası arasında imzalanan Toplu İş Sözleşmesinden faydalanırken Hizmet-İş Sendikası üyeliğinden çekilmiş ve 09.07.2014 tarihinde Belediye -İş Sendikasına üye olmuştur. Mahkemece hükme esas alınan bilirkişi raporunda, 28.11.2009 - 28.11.2014 tarihleri arasında, hesaplama konu dönemin tamamında, ... Belediye Başkanlığı ile Hizmet-İş Sendikası arasında imzalanan toplu iş sözleşmeler gereğince, fazla çalışma ücreti %100 zamlı, ulusal bayram genel tatil ücreti ise ilave 3 yevmiye için hesaplanarak hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda davacının ... Büyükşehir Belediyesi'nin taraf olduğu TİS'ten faydalanmaya başladığı dönem bakımından anılan toplu iş sözleşmesinin fazla çalışma ve ulusal bayram genel tatil ücretine ilişkin düzenlemeleri gözetilerek hesaplama yapılması gerekirken bu hususun gözetilmemiş olması hatalıdır.

3-Fazla çalışma ücretlerinin uzun bir süre için hesaplanması ve miktarın yüksek çıkması halinde Yargıtayca son yıllarda dosya kapsamına uygun oranda indirim yapılması gerektiği istikrarlı uygulama halini almıştır. Ancak fazla çalışmanın tanık anlatımları yerine yazılı belgelere ve işveren kayıtlarına dayanması durumunda böyle bir indirime gidilmemektedir. Aynı ilkeler ulusal bayram genel tatil ücreti için de geçerlidir. Somut uyuşmazlıkta, tanık anlatımlarına dayalı olarak hesaplanan fazla çalışma ve ulusal bayram genel tatil ücreti alacaklarından, yapılan ödemeler mahsup edilmiştir. Ardından bu yöntemle hesaplanan miktarlara taktiri indirim uygulanmıştır. Yukarıdaki ilke kararı doğrultusunda tanık beyanı ile ispatlanan fazla çalışma ve ulusal bayram genel tatil ücreti alacaklarından öncelikle uygun oranda indirim yapılmalı, indirim sonrasında geriye kalan kısım üzerinden mahsup gerçekleştirilmelidir. İndirimsiz hesaplanan tutar üzerinden mahsup işlemi yapılması hatalıdır. Yine mahsup işlemi sırasında bordrolarda toplu iş sözleşmesi gereği fazla çalışma ücretine ilişkin yapılan ödemelerin denetime açık şekilde gösterilerek değerlendirilmemiş olması hatalıdır.

4-Fazla çalışma ve ulusal bayram genel tatil ücreti geniş anlamda ücret niteliğinde olup, 4857 sayılı İş Kanununun 34 üncü maddesi gereğince, gününde ödenmemesi halinde bankalarca mevduata uygulanan en yüksek faize karar verilmelidir. Anılan alacak kalemlerine en yüksek işletme kredisi faizi uygulanmış olması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın, yukarıda yazılı sebeplerle BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgililere iadesine, 22.04.2019 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.